

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secf. III: Casa I. Such et Comp. cu Aron Bercovici*

Curtea de apel din București, secțiunea II: S. Glasberg cu societatea de asigurare «Naționala».

Curtea de apel din Iași, secțiunea II: Dumitru Geaurică cu Ministerul public.

Tribunalul Ilfov, secțiunea III: Alexandru Gheorghiu și alții cu Ministerul public și Elena Economu, parte civilă.

Tribunalul județului Tutova: Dumitru Geaurică cu Ministerul public.

JURISPRUDENȚA STRAINĂ. — *Observație de d-l D. Alexandresco.*

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE SECȚIUNEA III

Audiența dela 26 Martie 1910

Președinta d-lui G. P. Petrescu, președinte

Casa I. Such et Comp. cu Aron Bercovici

AUTORITATE DE LUCRU JUDECAT. — CAMBIE. — DACĂ HOTĂRIRILE DATE ÎN MATERIE CAMBIALĂ AU AUTORITATE DE LUCRU JUDECAT ȘI ÎN CEEACE PRIVEȘTE CREANȚA ÎN SINE. — ART. 349 COD. COM. ȘI 1201 COD. CIV.

Hotărârile date în materie cambială nu produc autoritate de lucru judecat, decât numai în ce privește acțiunea cambială, iar nu și în ceea ce privește creanța în sine, întrucât în judecată nu a fost dedusă decât acțiunea cambială.

No. 131. — Casată, în urma recursului făcut de Casa I. Such et Comp., sentința tribunalului Ilfov, secția comercială, No. 2202, dată în proces cu Aron Bercovici.

S'au ascultat: d-l avocat Gh. Elefteriu, din partea recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat C. Romanescu, din partea intimatului, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

I. «Exces de putere și eroare gravă de fapt.

«Rău tribunalul mi-a respins apelul, însușindu-și motivele judelei de ocol și deci considerând și el că nu mai avea calitatea să mă judece cu Bercovici, pentru motivul că aș fi transmis drepturile mele altuia, întrucât în fapt nu este exact și nu rezultă de nicăeri această calitate. Aceasta rezultă tocmai din raporturile intervenite între firma noastră și Bercovici, din cari raporturi rezultă datoria recunoscută chiar de Bercovici».

II. «Exces de putere și rea interpretare și aplicare a art. 1201 cod. civ.

«Rău tribunalul aplică în speță principiul autorității lucrului judecat, bazat pe o hotărâre cambială, aci fiind vorba de o afacere pur comercială, și tribunalul, prin hotărârea No. 2202, respingându-mi acțiunea cambială, a făcut-o tocmai fiindcă eră vorba de o afacere pur comercială, iar nu cambială, cum crezusem și o intențasem eu».

Având în vedere sentința supusă recursului și cartea de judecată a primei instanțe, ale cărei motive de drept și de fapt au fost adoptate de tribunal în apel;

Având în vedere că ambele instanțe de fond, pentru a respinge acțiunea comercială, intentată de firma recurentă S. Suckat Comp. contra intimatului Aron Bercovici, pentru plata unor mărfuri, argumentează că există autoritate de lucru judecat, întrucât firma Plaet et Rosenberg, căreia i s'a transmis prin gir niște trate ce constată aceiaș datorie ce se reclamă acum, s'a judecat cu Aron Bercovici și s'a respins acțiunea bazată pe acele trate, prin sentința tribunalului cu No. 986 din 1906 rămasă definitivă;

Considerând însă, că se constată din această sentință cu No. 986 din 1906 că, cu acea ocaziune, nu s'a dedus în judecată altceva de cât o acțiune cambială intentată de firma Plaet et Rosenberg contra lui Aron Bercovici și că s'a respins acțiunea cambială în ceea ce privește

unele din trate, pe motiv că ele nu fuseseră acceptate de Aron Bercovici;

Considerând că acesta fiind obiectul primei judecăți, este inexact a se susține, precum afirmă tribunalul, că recurenta nu ar putea intenta o nouă acțiune bazată pe raportul juridic derivând dintr'un contract de vânzare de mărfuri ce dânsa pretinde că a încheiat cu intimatul;

Că, în adevăr, dacă s'a respins acțiunea cambială pornită de mandatarul firmei recurente, care a primit prin gir menționatele trate, acest fapt nu împiedică a se recunoaște firmei recurente o acțiune deosebită, după dreptul comun, isvorând din contractul de vânzare de mărfuri, ce se pretinde a fi existat între părți;

Considerând, în adevăr, că hotărârile date în materie cambială nu produce autoritate de lucru judecat, de cât numai în ce privește acțiunea cambială, iar nu și în ceea ce privește creanța în sine, întrucât nu s'a dedus în judecată decât acțiunea cambială, știut fiindcă mijloacele de apărare într'o acțiune cambială sunt foarte restrânse prin art. 349 c. com.;

Considerând că nu era trebuință ca firma să-și rezerve formal această de a doua acțiune, cu ocazia judecării acțiunii cambiale, precum afirmă tribunalul, întrucât nu s'a dedus în judecată decât acțiunea cambială, căci prin girul puse pe cambie nu s'a putut conferi alte drepturi decât acțiunea cambială, dacă ea era, iar nu și orice alte acțiuni după dreptul comun, pe care firma recurentă le poate valorifica contra intimatului, fără a i se putea opune autoritatea lucrului judecat;

Că, de aceea, tribunalul a săvârșit un inviderat exces de putere și a violat art. 1201 c. civil, când a refuzat să judece procesul în fond, sub cuvânt că azi există autoritate de lucru judecat, deși a doua acțiune era fondată pe o altă cauză decât cea dintâi;

Că dar, recursul este fondat.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA II.

Audiența dela 16 Noembrie 1910

Președinta d-lui I. E. Dobrescu, președinte

S. Glasberg cu societatea de asigurare «Naționala»

ASIGURARE CONTRA INCENDIULUI.—OBIECTE MOBILE.—TRANSFERARE.—CLAUZĂ DE AVERTIZARE.—NEVALIDITATE.

1° Interesul unei societăți de asigurare de a cu-

noaște la timp transferarea unor obiecte asigurate, nu poate fi limitat numai în sensul unui risc diferit de acela ce l-a luat la început în sarcina sa. Clauza de avertizare are de scop de a pune societatea în măsura libertății de acțiune presupusă fiecărui contractant de a continua contractul în noua schimbare de loc a obiectului, și a cere sau nu o augmentare de primă, ori a pretinde rezilierea contractului, dacă eventual nu i-ar conveni situația creată în cursul contractului numai prin propriul fapt al asiguratului.

2° Clauza de încunoștiințare trebuind a fi executată în modul cum a fost stabilită prin contractul de asigurare, un aviz verbal nu are nici o valoare, mai ales când a fost făcut unui agent al societății, care nu are nici un mandat de a primi un act de așa importanță.

No. 65.— S. Glasberg a făcut apel contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, cu No. 983 din 1910, dată în proces cu societatea de asigurare «Naționala».

S'au ascultat: d-l avocat L. Holoney, în dezvoltarea motivelor de apel; d-l avocat N. Xenopol, în combateri.

Curtea,

Asupra apelului interjectat de către S. Glasberg, contra sentinței comerciale a tribunalului Ilfov, cu No. 983 din 29 Septembrie 1910, prin care i se respinge acțiunea ce a introdus contra societății de asigurare «Naționala», ce are de obiect condamnarea acestei societăți la plata sumei de 4.000 lei, drept plata despăgubirilor ce ar avea drept, în baza poliței de asigurare No. 237715 din 1905;

Având în vedere că, din sentința apelată și actele prezentate în instanță rezultă că, apelantul având asigurate la societatea «Naționala» mobile aflate în casa din strada Suter No. 15 unde locuia, a transferat zisele mobile în o altă casă din str. Halelor No. 17, fără a încunoștiința societatea de asigurare; și acolo un incendiu a distrus obiectele asigurate, după care societatea în urma avizului ce i s'a dat a făcut estimarea pagubei și a împrejurărilor daunei sub rezerva recunoașterii definitive și a fixării despăgubirii de către direcțiunea generală. În urmă, la cererea asiguratului de despăgubire, societatea refuzându-i-o sub cuvânt că numitul este decăzut din dreptul său, deoarece n'a avizat societatea despre transferarea obiectelor asigurate, după condițiunile stipulate prin contract, s'a introdus acțiunea de față susținută și în apel înaintea Curții;

Considerând că, intrucât în realitate în § 1 al Cap. V din contractul de asigurare este înscrisă categoric clauza după care dacă obiectele asigurate sunt transferate aiurea din locul unde se aflau, conform poliței, asiguratul este obligat a declara societății înscris, și că neanunțarea unei asemenea transferări are drept consecință imediată suspendarea asigurării față de asigurat, urmează că în fața unei asemenea stipulațiuni, ce formează legea părților, cu drept cuvânt prima instanță a interpretat-o în sensul decăderii asiguratului de a mai pretinde daune în caz de sinistru pentru un contract privit suspendat față cu el și deci fără a-i mai acorda drepturile ce-i concedau, din momentul ce nu și-a îndeplinit angajamentul luat de a aviza societatea asigurătoare în caz de schimbare a locului în care se află obiectul asigurat;

Considerând că, apelantul Glasberg opune mărginirea interesului ce ar avea societatea asigurătoare în această clauză de aviz al transferării obiectelor, numai la mărirea riscului ce s'ar dovedi că a încercat realmente societatea, și propune chiar martori spre a stabili că prin zisa transferare s'a micșorat riscul, așa că daunele continuă a fi datorite;

Considerând că, interesul unei societăți de asigurare, de a cunoaște la timp transferarea unor obiecte asigurate, nu poate fi limitat numai în sensul unui risc diferit de acel ce l-a luat la început în sarcina sa, ci asemenea avertizare are de scop de a pune societatea și în măsura libertății de acțiune presupusă fie cărui contractant de a continua contractul, în noua schimbare de loc a obiectelor și a cere sau nu o augumentare de primă sau a pretinde rezilierea contractului, dacă eventual nu i-ar conveni situațiunea creată în cursul contractului numai prin propriul fapt al asiguratului, și la care dânsa n'ar fi în măsură să consimtă, dacă ar fi privită că continuă angajamentul, fără să cunoască acea nouă situațiune schimbată, și în privința căreia societatea și-a făcut chiar prin contract o rezervă atât de lămurită. Astfel fiind motivată inserțiunea clauzei contractului și fiind constant că Glasberg a lăsat societatea în necunoștință asupra schimbărilor survenite în timpul asigurării, cu drept cuvânt prima instanță i-a refuzat orice indemnitate sinistrului întâmplat în urmă în împrejurările expuse;

Considerând că, sub acest raport, este inadmisibilă dovada cu martori cerută de apelant spre a stabili că a avizat societatea la timp, după transferarea obiectelor, pentru că dacă validitatea clauzei de incunoștințare este pe deplin stabilită, negreșit că ea trebuind a fi execu-

tată în modul în care a fost stabilită prin contract, n'ar putea avea tăria unui aviz făcut verbal unui agent al societății, care n'avea nici un mandat de a primi un act de o atât de mare importanță, mai cu seamă când societatea a avut grije ca de la început să fixeze modul înscris în care se va face avizul, ca să nu rămână dovada îndeplinirii lui la discreția probei testimoniale, pe care și legiuitorul o înlătură ori de câte ori este vorba de acte de importanță și cari pot fi dovedite prin acte scrise, în cât din acest punct de vedere dovada propusă urmează a fi respinsă ca neadmisibilă conform convențiunei părților;

Considerând că, în al doilea loc, apelantele pretinde că societatea de asigurare «Naționala» a renunțat de a se prevala de clauza decăderii menționate, prin împrejurarea că luând cunoștință de incendiul urmat, a evaluat printr'un agent al ei quantumul daunelor suferite;

Considerând că, din interogatorul luat reprezentantului societății «Naționala» și pe care se bazează apelantele, rezultând clar că inspectorul societății estimând valoarea pagubei sub rezerva recunoașterii definitive a Direcțiunii generale și conchizând chiar delegatul la exonerarea societății față cu schimbarea obiectelor asigurate din locul în care se aflau în momentul contractării, rezultă că nu se dovedește că au urmat faptele pe care se bazează apelantul spre a ajunge la renunțare, când societatea putea prea bine să ia momentan o măsură asigurătoare pentru stabilirea daunelor, cu rezerva expresă a drepturilor ei — precum a și făcut — și când, mai cu seamă, ea putea să aibă încheiat un contract de asigurare a obiectelor incendiate cu o altă societate, față de care eră iarăș ținută să ia o asemenea măsură asigurătoare;

Considerând că, față cu aceste motive, Curtea urmează a respinge apelul și a acorda cheltueli.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier D. G. Maxim, respinge apelul.

Semnați: I. E. Dobrescu, D. G. Maxim, I. Baștea,
Ar. Alexandrescu, N. N. Săulescu.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 7 Octombrie 1910

Președinta d-lui D. Porfiriu, consilier

Dumitru Geaurică cu Ministerul public

INSTRUCȚIUNE.—SEZISAREA JUDECTĂORULUI DE INSTRUCȚIE.—DACĂ EL POATE FI DESEZISAT DE CĂTRE PROCUROR PRIN CITAREA DIRECTĂ A DELICUENTULUI ÎNAINTEA TRIBUNALULUI CORECȚIONAL.—ART. 21, 44, 45 ȘI 129 PR. PEN.

Odată sezisat un judecător de instrucție cu in-

struirea unei afaceri, nu mai este în puterea procurorului de a-l desezisa, atât pentru motivul că odată aleasă calea instrucției preparatorii, nu mai poate să ia calea citațiunii directe înaintea tribunalului corecțional, cât și mai ales în virtutea principiului că un judecător sezizat legalmente de cercetarea unei afaceri, nu se poate desezisa decât numai printr'un act al său, care să epuizeze jurisdicția sa.

Curtea,

Având în vedere apelul procurorului de pe lângă tribunalul Tutova, contra sentinței acelu tribunal, No. 1217 dela 28 Mai 1910, prin care se desezisează de a judeca pe Dumitrache Geurică, dat în judecată pentru faptul de abuz de încredere, pe motiv că afacerea fiind întâiu trimisă înaintea judecătorului de instrucție, conform art. 45 din procedura penală, procurorul, când a primit cercetările făcute de judele-instructor, în loc să-și dea rechizițiile sale, a sezizat cu judecarea ei pe tribunalul corecțional, înainte ca judecătorul de instrucție să-și fi dat ultimul său cuvânt prin ordonanța sa, conform art. 129 și urm. pr. pen.;

Considerând că obligațiunea impusă procurorului de art. 45 din pr. penală, de a cere judecătorului de instrucție să facă cercetări ordecâteori i se adresează o plângere sau este informat despre comiterea unei crime sau delict, nu este un drept ce ar avea procurorul de a se adresa judecătorului de instrucție, ca la orice agent de poliție judecătorească, să facă cercetări asupra cărorora el să aibă ultimul cuvânt, dacă deschide sau nu acțiunea publică; cererea adresată judecătorului de instrucție de a ordonă cercetările cuvenite, prevăzute de art. suscitată, este însuș exercițiul acțiunii publice a ministerului public, pe calea informațiunii, a instrucțiunii prealabile, este prin urmare sezizarea judecătorului cu afacerea pentru care s'a ordonat cercetări;

Considerând că, odată sezizat un judecător de instrucție cu instruirea unei afaceri, nu mai este în puterea procurorului de a-l desezisa, nu numai pentru că odată aleasă calea instrucțiunii preparatorii, nu mai poate să ia calea citațiunii directe înaintea tribunalului corecțional, dar și pentru că în virtutea principiului recunoscut în toate legislațiunile, un judecător sezizat legalmente de cercetarea unei afaceri, nu se poate desezisa decât numai printr'un act al său sau care să epuizeze jurisdicțiunea sa;

Considerând dar că, intrucât din actele aflate la dosar, se vede că, în urma plângerii mai multor comercianți din târgul Murgeni, contra lui Dumitru Geaurică pentru abuz de încredere, și după ancheta făcută de administratorul plășei, procurorul tribunalului a trimis afacerea judecătorului de instrucție; că, prin urmare, acesta a fost sezizat de acțiunea publică privitoare pe Dumitru Geaurică, rău procurorul a reținut actele dresate de judele-instructor și a deschis apoi acțiune direct înaintea tribunalului corecțional contra lui Geaurică, înainte ca jurisdicțiunea judecătorului de instrucție să fie epuizată prin ordonanța ce urmează să dea în cauză, conform art. 129 și urm. din procedura penală; că, prin urmare, bine a judecat și s'a desezisit tribunalul.

Pentru aceste considerațiuni, redactate de de d-l consilier Al. G. Hinna, respinge apelul.

Semnați: D. Porfiriu, Al. G. Hinna, C. N. Busdugan,
G. C. Sturdza.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA III

Audiența dela 15 Decembrie 1910

Președinta d-lui C. Negrea, jude-instructor

Alexandru Gheorghiu și alții cu Ministerul public
și Elena Economu, parte civilă

OMOR PRIN IMPRUDENTĂ.—AUTOMOBIL.—ȘOFER.—ACCIDENT.—ART. 248 C. PEN.

ACCIDENT.—AUTOMOBIL.—PREPUS.—COMITENT.—RESPONSABILITATE.—ART. 1000 COD. CIVIL

1° Este pasibil de penalitatea prescrisă de art. 248 c. pen, șoferul unui automobil care, prin nedibăcia sa, cauzează moartea unei persoane, lovind-o cu aripa dinapoi a vehiculei și asvârlind-o sub roate.

1° Din moment ce se constată că cel care, prin fapta sa a cauzat unei persoane un prejudiciu, a lucrat în numele și din ordinul stăpânului sau comitentului său, aceștia urmează ca, potrivit art. 1000 cod. civil, să fie condamnați la plata daunelor cauzate prin fapta prepusului lor.

No. 1643.— S'au prezentat: inculpatul Al. Gheorghiu, asistat de d-l avocat V. Nicolaescu; Al. Prager, asistat de d-l avocat Em. Antonescu; societatea de autogaraj, prin d-l avocat C. L. Naumescu; partea civilă, prin d-l avocat N. Mitescu.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea corecțională, deschisă prin ordonanța definitivă a d-lui judecător de instrucție cab. III, cu No. 108 din 1910, în contra inculpatului Alexandru

Gheorghiu, pentru faptul prevăzut și penat de art. 248 și 63 din codul penal.

In ce privește faptul imputat inculpatului :

Având în vedere că, în sarcina inculpatului Alexandru Gheorghiu, se pune următorul fapt: În ziua de 22 Octombrie a. c., aflându-se în curtea garajului de automobile, proprietatea societății noului autogaraj, a fost chemat de colegul său Iosef Lazăr, pentru a drege automobilul cu No. 9, proprietatea d-lui Alexandru Prager, ce-l avea depus în acel garaj. După ce a făcut reparația necesară acestui automobil, s'a suit pe el, a luat lângă dânsul pe colegul său Iosef Lazăr, iar în automobilul lui Al. Prager, a luat loc șoferul Nicu Rădulescu, apoi a eșit cu automobilul din curtea garajului, a parcurs străzile calea Victoriei, Al. Lahovari, Primăriei și a eșit pe bulevardul Colței; în dreptul străzii Puțu-de-Piatră, a văzut la o distanță de vre-o trei metri pe o bătrână, care voia să treacă dela un trotuar la celalt, însă din cauză că viteza era prea mare și cum din neatenția sa văzuse prea târziu pe acea bătrână, nu a mai putut fi stăpân pe mașină, și a lovit cu aripa dinapoi a automobilului pe bătrână, a trântit-o jos și a călcat-o cu roatele dinapoi peste corp, omorând-o pe loc. Inculpatul, fără să oprească, a dispărut cu automobilul.

În urmă, s'a stabilit că această bătrână era d-na Elisa Coadă, soția decedatului colonel Coadă.

Având în vedere că, faptul expus mai sus se stabilește astăzi din instrucțiunea scrisă și stată în dosarul d-lui judecător de instrucție, din instrucțiunea orală făcută de tribunal și din depozițiunile martorilor ce s'au audiat în instanță sub prestare de jurământ, conform art. 153 pr. civilă, coroborate în parte și cu mărturisirea însăși a inculpatului, iar faptul că venea cu o viteză mare și nepermisă, se stabilește cu depoziția d-lui Scarlat Ferekide. Cauza morții victimei este datorită acestui accident, după cum reese din actul medical;

Considerând dar că inculpatul, prin nedibăcia sa, comițând faptul de mai sus, care s'a stabilit în mod neîndoios, s'a făcut pasibil de penalitatea prescrisă de art. 248 cod. penal;

Considerând însă că inculpatul este minor, deci tribunalul, în atare caz, urmează a face în favoarea inculpatului aplicația art. 63 cod. penal.

In ce privește despăgubirile civile formulate de reclamanta Elena I. Economu :

Având în vedere că, în drept, conform art. 1000 cod.

civil, sunt răspunzători, față de cei cari reclamă, stăpânii și comitenții de prejudiciul cauzat de servitorii și prepușii lor în funcțiunile ce li s'au încredințat;

Având în vedere că reclamanta, al cărui drept de a stă în instanță nu s'a contestat de nimeni, prin cererea sa, se plânge justiției pentru prejudiciul încercat în contra lui Alexandru Prager, proprietarul automobilului, și în contra proprietarului noului autogaraj, așa că chestiunea pusă azi tribunalului este aceea de a se ști cari dintre aceste două persoane trebuie condamnată la despăgubirile civile, dacă acestea sunt justificate;

Având în vedere că, din mărturisirile inculpatului și a martorului Iosef Lazăr, reese că reparațiunile automobilului au fost ordonate acestuia chiar de către d-l Marinescu, iar d-l Marinescu s'a stabilit, fără a fi contestat, că e reprezentantul și omul de afaceri al d-lui Prager, apoi reparația ce se făcea automobilului era în vedere că se ivise un cumpărător ce trebuia să-l vadă chiar în acea zi;

Considerând că, tot din depozițiunea martorului Iosef Lazăr, mai reese că Marinescu a știut că reparația deși ordonată a o face martorul, ea s'a făcut însă de inculpatul Alexandru Gheorghiu; apoi, faptul că inculpatul și martorul au eșit cu automobilul pentru a-l încerca, nu se poate susține că nu a fost ordonat de acest Marinescu, căci însuși d-l Prager afirmă în declarațiunea sa că i se prezentase un cumpărător, și reparațiunea se făcea în vederea vânzării acestui automobil, care era defectuos, așa că era natural ca automobilul să fie încercat înainte de a se prezenta cumpărătorul, pentru a se ști dacă e sau nu în stare de a fi trecut cumpărătorului; că, singurii cari aveau interes de a încerca și ști cum merge automobilul, nu poate fi alții decât Marinescu și Prager și cum încercarea automobilului s'a făcut de inculpat, el a fost în acel moment prepus al d-lui Prager;

Că, dar, din toate aceste împrejurări de fapt, reese puternice prezumțiuni, și tribunalul și-a format convingerea că acel care a dat ordin să iasă din garaj automobilul este Marinescu, omul de afaceri al d-lui Prager, și cum acest Marinescu a pus pe mașină, pentru a o încerca, pe inculpatul de azi, răspunderea acestei afaceri se impută d-lui Prager și deci obligat la despăgubirile civile nu poate fi condamnat altul decât dânsul, iar proprietarul autogarajului urmează a fi scos din cauză;

Considerând că, din moment ce s'a stabilit din culpa cărei persoane s'a întâmplat accidentul, tribunalul urmează a discuta și ști dacă din acest accident recla-

manta a suferit în adevăr un prejudiciu și care e cuantumul acestui prejudiciu ;

Considerând că e notoriu faptul cum că decedata, d-na Eliza Coadă, a fost soția decedatului colonel Coadă, și că primea pensie în această calitate ;

Considerând, de asemenea, că reclamanta a susținut, și celelalte părți nu au contestat, că decedata stă în aceeași casă cu reclamanta, așa că pensia primită de decedata servea și la întreținerea reclamantei ;

Că, prin moartea întâmplată mamei sale, reclamanta este privată de ajutorul ce i se da ;

Considerând că, în asemenea împrejurări, tribunalul găsește că în adevăr reclamanta a suferit un prejudiciu și deci, în baza art. 1000 cod. civil, dânsa are dreptul a reclama despăgubiri ;

Considerând că fixarea cuantumului acestei despăgubiri fiind lăsat la aprecierea tribunalului, și tribunalul, apreciind, le fixează la suma de zece mii lei.

Pentru aceste motive, de acord cu concluziunile d-lui procuror, condamnă pe inculpatul Alexandru Gheorghiu la trei luni închisoare corecțională ; obligă pe Al. Prager să plătească reclamantei suma de zece mii lei despăgubiri civile.

Semnați : C. Negrea, C. H. Rosetti.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența dela 28 Maiu 1910

Președinta d-lui V. Bălășescu, președinte

Dumitru Geaurică cu Ministerul public

INSTRUCȚIUNE. — SEZISAREA JUDECĂTORULUI DE INSTRUCȚIE. — ACȚIUNE PUBLICĂ. — «UNA VIA ELECTA». — ART. 21, 44, 45 ȘI 178 PR. PEN.

Din moment ce judecătorul de instrucție este sezisat asupra unei afaceri cu acțiunea publică, prin rechizitoriul Ministerului public, procurorul nu mai poate uză de calea citațiunii directe a delicuentului înaintea tribunalului corecțional, care nu poate să judece afacerea, de oarece ea este încă pendinte înaintea judecătorului de instrucție până la darea ordonanței definitive.

Tribunalul,

Având în vedere rechizitoriul d-lui procuror No. 3645 din 1910, prin care trimete în judecată pe Dumitrache Geaurică pentru faptul de abuz de încredere în prejudiciul lui Mihel Michelstein și alți ;

Având în vedere că din lucrările dosarului se constată că, după plângerea reclamantilor adresată d-lui procuror al acestui tribunal, contra lui D. Geaurică pentru abuz de încredere, s'au făcut cercetări de agenții auxi-

liari ai ministerului public ; că procesele-verbale încheiate au fost trimise conform art. 45, cu adresa d-lui procuror No. 10248 din 1909, la judele-instructor în scopul de a se ordona cercetări ;

Că, după terminarea cercetărilor făcute la judele-instructor, actele de procedură au fost comunicate d-lui procuror ;

Că, după comunicarea procedurii, d-l procuror a trimis în judecata tribunalului pe Dumitrache Geaurică pentru faptul de abuz de încredere, prin rechizitoriul No. 3645 din 1910 ;

Având în vedere că, prin art. 128 pr. pen., procurorul fiind obligat a adresa judecătorului de instrucție rechizițiunile sale cel mult în trei zile după comunicarea procedurii făcută de judecătorul de instrucție, rămâne a se stabili dacă procurorul neurmând această cale, ci trimițând actele direct înaintea tribunalului, prin aceasta a sezisat ori nu în mod regulat tribunalul cu judecarea afacerii ;

Având în vedere că legea pune la îndemâna ministerului public două căi pentru exercitarea acțiunii publice cu care este însărcinat prin art. 21 pr. pen.: citațiunea directă a delicuentului înaintea tribunalului corecțional conform art. 178 pr. pen. și acea a instrucțiunii prealabile (art. 44 și 45 pr. pen.) ;

Că, însă, este recunoscut că îndată ce legea pune la dispoziția unei părți mai multe căi pentru ași exercita acțiunile în justiție, ea nu poate lucra când pe o cale când pe alta, ci o dată începută o cale trebuie a fi dusă până la sfârșit, căci altfel s'ar aduce părților străgâniri inutile și costisitoare și nu se poate susține că a putut intra în intenția legiuitorului de a consacra un asemenea sistem ;

Acest principiu este așa de adevărat încât formează o axiomă în drept, trecută în toate legislațiunile și cunoscută prin maxima romană : «*Semel una via electa non datur recursus ad alteram*»

Având în vedere că, în sistemul legiuierei noastre penale, judecătorul de instrucție nu este numai un oficer de poliție judiciară însărcinat cu adunarea probelor, ci se și pronunță asupra instrucțiunii făcută printr'o ordonanță conform art 129 și urm. pr. pen. supusă unor anumite căi de reformare, ceea ce implică în sine ideia că judecătorul de instrucție este o adevărată instanță de judecată a instrucțiunii prealabile ;

Că, prin ordonanțele sale, judecătorul de instrucție fiind obligat a se pronunța asupra trimeterei în judecată (art-129, 130, 131 pr. pen.) a inculpaților, ele formează adevărate sentințe, cari rămânând definitive produc efectul autorității lucrului judecat în ce privește trimiterea în judecată ;

Că, judecătorul de instrucție formând o jurisdicție în privința instrucțiunii prealabile, de îndată ce a fost sezisat de o afacere, nu se mai poate deseiza decât prin im-

plinirea actului, care pune sfârșit jurisdicției sale (F. Hellie, tom. VI, No. 2816);

Având în vedere că, după sezișarea judecătorului de instrucție, acesta este obligat a lua singur toate măsurile de instrucție prevăzute de lege și în timpul instrucției procurorul nu mai ia parte la exercițiul acțiunii publice decât prin rechizițiunile ce este ținut a face judecătorului și asupra cărora acesta este în drept a statua prin ordonanțele ce emite (art. 58, 128 pr. pen.) așa că procurorul nu mai poate nici a retrage acțiunea începută la judecătorul de instrucție, nici a urma altă cale decât aceia ce i se va indica prin ordonanța judecătorului;

Că astfel fiind, în speță, procurorul uzând de calea jurisdicției prealabile prin rechizițiile ce a adresat judecătorului de instrucție cu adresa No. 3645 din 1910, nu putea să o părăsească și să îndrepte rechizițiile sale prin citațiune directă la instanța de judecată, fiindcă nu a luat sfârșit jurisdicția judecătoarei de instrucție care este încă sezișată de afacere până la darea ordonanței;

Având în vedere că, la aceste principii rezultând din menționatele articole din pr. pen., se obiectează că acțiunea publică nu a fost deschisă înaintea judecătorului de instrucție, de vreme ce ministerul public nu a indicat pe autorii delictului, ci s'a cerut numai ca judecătorul de instrucție să ordone facerea cercetărilor pentru descoperirea autorilor delictului și odată făcute aceste cercetări, procurorul eră liber a îndrepta rechizițiunile sale direct la tribunal contra autorilor delictului;

Că, însă, această obiecțiune nu poate fi făcută decât prin o greșită concepțiune asupra caracterului acțiunii publice, căci în adevăr în ce constă această acțiune de cât în descoperirea și urmărirea delictelor comise? ori, atunci când procurorul cere a se lua măsuri pentru descoperirea și urmărirea delictelor comise, ce face altceva decât exercită acțiunea publică cu care este însărcinat de art. 21 pr. penală?

Este indiferent dacă autorii delictului sunt cunoscuți sau nu, pentru a se zice că acțiunea publică e pusă în mișcare, căci scopul acțiunii publice fiind tocmai de a descoperi pe autori când nu sunt cunoscuți și apoi a'i urmări pentru aplicarea pedepselor, prin aceasta a pus în mișcare acțiunea publică (F. Hellie, tom. II, No. 2089, ed. b.);

Că, dacă așa este, atunci când ministerul public cere judecătorului de instrucție a proceda la facerea cercetărilor pentru descoperirea și urmărirea delictelor comise, ce altceva face decât uzează de dreptul ce-i acordă legea de a pune în mișcare acțiunea publică și prin aceasta sezișează pe judecătorul de instrucție a se pronunța conform regulilor indicate de art. 45 și urm. pr. pen.;

Având în vedere că, în al doilea rând, se mai obiectează că chiar dacă acțiunea publică s'ar considera pusă în mișcare prin rechizițiile de cercetări ce a făcut ju-

decătorul de instrucție și deși jurisdicția acestuia nu a fost închisă printr'o ordonanță, totuși bine a fost sezișat tribunalul cu judecarea afacerii, fiindcă art. 178 pr. pen. l'obligă a intra în cercetarea delictelor în toate cazurile, după cererea ministerului public fără a se face nici-o discuțiune;

Având în vedere că, art. 178 pr. pen. ocupându-se cu determinarea dreptului de investire al tribunalului corecțional, cu cercetarea delictelor de competența sa, specificând persoanele și delictele cu care fiecare l' poate investi, nu se poate înțelege altceva decât că legiuitorul a voit a evidenția plenitudinea dreptului ministerului public de a investi tribunalul cu cercetarea oricărui delict de competența sa, fie din cele prevăzute de codul penal sau de codul silvic sau de ori care lege specială ca cea sanitară, a monopolului, etc., fără a se preocupa de modul de exercitare al acțiunii publice în toate cazurile;

Că, dacă așa este, nu se poate deduce nimic din acest articol care să schimbe modul de organizare al exercițiului acțiunii publice, când ministerul public a luat calea instrucției prealabile, nici a efectului ordonanțelor judecătorului de instrucție, căci ar fi a se crede că este inutilă toată seria de articole din procedura penală care se referă la instrucția prealabilă; or, nimeni nu-și poate imagina ca un legiuitor să ia o întreagă serie de măsuri în interesul exercițiului acțiunii publice pentru a le declara în urmă neeficace. În tot cazul, o derogare atât de însemnată la unele dispozițiuni anterioare nu ar putea rezulta decât dintr'un text expres de lege; or, asupra acestui punct se poate conceda că numai aceasta nu reiese din art. 178 pr. civ.;

Că dar judecătorul de instrucție fiind sezișat de acțiunea publică prin rechizițiile d-lui procuror asupra faptului de abuz de încredere și jurisdicția sa nefiind terminată printr'o ordonanță, judecătorul are încă pendinte afacerea înaintea sa și deci tribunalul nu poate proceda la cercetarea acestei afaceri pendinte înaintea altei instanțe.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, se desezișează de a cerceta faptul de abuz de încredere imputat inculpatului Dumitrache Geaurică, până se va pronunța d-l jude-instructor asupra acestei acțiuni deschisă înaintea sa.

Semnați: V. Bălășescu, V. Stamatopol.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA CU JURĂȚI DIN ROMA

Audiența din 4 August 1909

PRESCRIPTIE IN MATERIE PENALĂ. — CRIME SAU DELICTE COMISE ÎN STRĂINĂTATE. — PUNCTUL DE PLECARE AL TERMENULUI PRESCRIPTIEL.— ART. 593 URM. PR. PEN. ROM.

Deșteori un delict a fost comis în străinătate,

prescrierea acțiunii publice curge din ziua săvârșirii delictului, iar nu din ziua în care urmărirea a devenit cu putință prin reîntoarcerea culpabilului în țara căreia el aparține.

(Din *Journal Clunet*, 1910, p. 1321).

Observație. — Prescripția care, în materie civilă, este un mijloc de a dobândi proprietatea sau de a se liberă, constituie, în materie penală, un mijloc de a dobândi impunitatea.

Instituită în dreptul roman prin L. 12, Cod, *Ad legem Corneliam de falsis*, 9, 22¹⁾, prescripția a fost admisă de toate legislațiile în materie penală și, astăzi, nu mai există, în genere, nici o crimă, orcât de gravă ar fi, care să nu fie supusă prescripției²⁾.

Prin excepție dela această regulă, art. 81 din legea dela 1876 asupra recrutării armatei dispune că: «*fraudele comise în materie de recrutare nu au prescripțiune*». Această excepțiune dela principiile generale este destul de însemnată spre a fi semnalată aci.

Binefacerea prescripției se întinde și la pedeapsa pronunțată de justiție (art. 596 Pr. pen.). Consilierul de stat *Réal* zicea foarte bine în această privință, că nu există supliciu mai mare și incertitudine mai crudă decât frica îngrozitoare de care criminalul este cuprins, și care îi răpește atât siguranța fiecărei zi, cât și liniștea fiecărei nopți³⁾.

De cele mai multeori, prescrierea pedepsei împiedică, în adevăr, pe condamnat de a făptui alte crime sau delict, dându-i speranța că faptul vechiu comis de dânsul va fi uitat.

Prescripția întemeindu-se, în materie penală, pe uitarea presupusă a infracțiunii, după trecerea unui timp oarecare, produce aceleași efecte ca și amnistia, adică șterge caracterul delictuos al faptului comis; de unde rezultă că ministerul public nu poate urmări o infracțiune prescrisă, și dacă el a urmărit-o, judecătorii, în orice stare s'ar afla procesul, fie chiar înaintea Curței de casație, sunt dator să declare faptul prescris, pentrucă, în ase-

1) *Querela falsi temporalibus prescriptionibus non excluditur, nisi viginti annorum exceptione: sicut cetera quoque fere crimina*.

2) Vezi Garraud, *Tr. théorique et pratique du droit pénal français*, II, 530, pag. 384 (ed. 2-a) și *Précis de droit criminel*, 401, p. 548 (ed. 7-a din 1901), etc.

3) Cpr. Répert. Sirey-Carpentier, v° *Prescription (en matière criminelle)*, No. 4.

menea materie, prescripția interesează nu numai apărarea preventului, ci societatea întregă⁴⁾.

Din cele mai sus expuse, rezultă că decâteori faptul penal, care a dat loc la o acțiune în daune, este prescris, prescrisă va fi și acțiunea civilă, dacă ea n'a fost exercitată deosebit de acea publică, înaintea prescrierii faptului penal; pentrucă este de principiu că acțiunea civilă care izvorăște dintr'o crimă delict sau contravenție polițienească, se prescrie prin acelaș timp prin care se prescrie și acțiunea publică. Ar fi fost straniu, în adevăr, ca un fapt penal să fi putut motivă condamnarea la daune-interese, atunci când înaintea tribunalelor repressive, acest fapt n'ar mai putea să fie constatat, fiindcă eră prescris⁵⁾.

Cât pentru chestiunea de drept internațional, pe care o rezolvă Curtea cu jurați din Roma, prin decizia al cărui sumar s'a reprodus mai sus, nu avem nici o observație de făcut. În adevăr, art. 593 din procedura penală dispunând, fără nici o distincție, că prescripția începe a curge *din ziua comiterii faptului delictuos*, se înțelege că acest punct de plecare al prescripției se aplică atât faptelor comise în străinătate cât și în țară.

Aceasta lasă însă, bine înțeles, a se presupune că, în tot timpul fixat pentru prescripție, nu s'a făcut nici un act de instrucțiune sau de urmărire, căci dacă asemenea acte au fost făcute, termenul prescripției va curge, atât pentru faptele comise în țară, cât și în străinătate, dela ultimul act de procedură, dacă nu s'a dat nici o hotărâre asupra fondului (art. 593 § 2 Pr. pen.⁶⁾. **D. ALEXANDRESCO**

4) Garraud, *op. cit.*, II, 538 și *Précis de droit criminel*, 409, p. 561; F. Hélie, *Tr. d'instruction criminelle*, II, 1051; Troplong, *Prescription*, 1, 94; Cas. rom. *Cr. judiciar* din 1906, No. 58, pg. 462 (decizie nereprodusă în Buletinul Curții); Cas. fr. *Pand. Périod.* 93 1. 30, etc. Vezi asupra acestei chestiuni, tom. V al Coment. noastre, p. 512 și *Tratatul nostru în limba franceză*, p. 260, *ad notam*.

În materie civilă, prescripțiunea nu poate însă fi invocată de către judecătorii din oficiu (art. 1841 C. civ.). Ea nu poate fi propusă, chiar de părți, pentru prima oară în casație. Vezi Cas. fr. D. P. 1901. 1. 550; *Pand. fr.*, v° *Cassation*, 1232; Garsonnet, *Tr. th. et pratique de procédure civile*, V, § 1109, p. 588 (ed. 1-a), etc. Vezi și tom. VII al Coment. noastre, p. 455, *ad notam, in fine*.

5) Vezi în acest sens, Cas. rom. și trib. Ilfov, Bult. 1906, pag. 1219 și *Dreptul* din 1907, No. 20 (cu observația noastră); Thiry, *Cours de droit criminel*, 525, pag. 340 (ed. din 1892), precum și multe alte autorități citate în tom. V al Coment. noastre, p. 508, nota 4.

6) Cas. rom. Bult. 1906, p. 837